

выиграть. Когда японцы встречаются с очевидной уступкой со стороны партнеров, они часто отвечают тем же. Японцы чрезвычайно щепетильны и очень ответственно относятся к принятым на себя обязательствам. [4, с.86]

Иностранец, впервые встретившийся с японскими бизнесменами, бывает крайне удивлен медленным темпом деловых переговоров.

Китай – одна из самых самобытных стран мира, но поездка туда связана с большими психологическими нагрузками.

В китайской делегации, как правило, много экспертов, например, эксперт по движению финансовыми вопросами и т.д. Китайцы ведут переговоры, довольно четко разграничивая отдельные этапы: первоначальное уточнение позиций, их обсуждение и заключительный этап переговоров. На переговорах с китайской стороной следует ожидать, что партнер первым «откроет свои карты». Китайская сторона делает уступки обычно под конец переговоров, после того, как оценит возможности противоположной стороны. [2, с.355]

Окончательные решения обычно принимаются китайскими участниками не за столом переговоров с партнером, а дома. В Китае придают большое значение налаживанию неформальных отношений с зарубежными партнерами. Вас могут спросить о возрасте, семейном положении, детях – не обижайтесь, это искренний интерес к вам.

Вывод. Несмотря на существующие отличия в традициях и правилах в разных странах, основные принципы остаются постоянными – уважение к партнеру и его времени, уважение его права на личную жизнь и поддержание определенной дистанции между вами, уважение к культуре и истории данной страны. Пожалуй, именно это главное в любых, в том числе и деловых отношениях с жителями других стран.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ

1. Все об этике / И.Н. Кузнецов. – Мн.: Книжный дом, 2004. – 672 с.
2. Кузнецов И.Н. Деловое общение. Деловой этикет. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2005. – 431 с.
3. Подопратора М.Г. Деловая этика: учебное пособие / М.Г. Подопратора. – Таганрог: изд-во ТТИ ЮФУ, 2012. – 116 с.
4. Скаженик Е.Н. Практикум по деловому общению: учебное пособие / Е.Н.Скаженик. – Таганрог: изд-во ТРТУ, 2005. – 126 с.

УДК: 94(477.62): 323.11-058.243.4 “1929/1933”

ДИНАМІКА НАЦІОНАЛЬНОГО СКЛАДУ РЕПРЕСОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ В 1929-1933 РР.

С. В. Славич, В. М. Нікольський

Резюме: В статті розглядаються зміни, що відбулися в 1929 – 1933 рр. в національному складі репресованих працівників сільського господарства Донеччини. Автор з'ясовує причини цього явища.

Ключові слова: репресії, національний склад, працівники сільського господарства, Донеччина.

Національний аспект в репресивній діяльності органів державної безпеки СРСР вже достатньо тривалий час привертає до себе увагу дослідників цієї проблематики. Переважна більшість з них зосереджувалися на періоді 1937-1938 рр. (т.зв. «великої чистки»), коли національний компонент репресій був виражений найяскравіше, або ж розглядали більш загальний хронологічний відрізок – 20-30-ті рр. ХХ ст. Підтвердженням тому – велика кількість досліджень як у формі аналітичних статей так і ґрунтовних монографій, що стали творчим доробком В.М. Нікольського, Б.В. Чирка, О.С. Рубльова, В.Ф. Репринцева, Г.І. Сторонського та ін. Проте, стосовно років суцільної колективізації, розкуркулення і Голодомору існує набагато менше наукових розвідок, в територіальних межах Донецької області – ще менше, відносно

репресованих представників сільського господарства Донеччини – дотепер взагалі не було.

Як і в наш час, в 1929 – 1933 рр. Донецька область вже була регіоном з досить строкатим національним складом місцевого населення. На її території проживали представники різноманітних етнічних груп та націй, значна кількість представників яких була так чи інакше задіяна в сільському господарстві, будучи безпосередніми виробниками продуктів харчування. І разом зі своїми національними особливостями, традиціями ведення господарства, всі вони були частиною єдиної аграрної сфери Донеччини, яку, як відомо, не оминула дія Сталінської репресивної машини.

Все це і обумовлює актуальність обраного питання. До того ж, дослідження репресивної діяльності органів держбезпеки в умовах такого багатонаціонального регіону просто вимагає обов'язкової уваги до з'ясування розподілу і динаміки кількісних показників між національними групами, представники яких зазнали репресій.

Так, національний компонент репресій в даному дослідженні полягає в: 1) з'ясуванні кількісних показників щодо національної приналежності заарештованих; 2) відстеженні динаміки їх змін; 3) дослідженні можливих акцентів національного спрямування і їх особливостей в різні роки.

Джерельною базою дослідження стали облікові картки репресованих картотеки Донецької обласної рідколегії тому серії книг «Реабілітовані історією. Донецька область» [1]. Слід зазначити, що в картках репресованих графа «національність» була однією з тих, що мають найменше «білих плям», і в більшості своїй старанно і сумлінно заповнювалася. Значить, це дозволяє отримати якомога повніші результати.

Запропонований алгоритм дослідження динаміки національного складу репресованих передбачає розгляд кількісних показників репресій стосовно окремих національних груп за кожний рік досліджуваного періоду, їх аналіз і наступне узагальнення в статистичній таблиці.

За нашими підрахунками, в 1929 – 1933 рр. було репресовано 2262 представника сільського господарства Донецької області [2]. По роках розподіл арештів був таким: 1929 р. – 125 ос., у 1930 р. – 915 ос., у 1931 р. – 461 ос., у 1932 р. – 354 ос. і у 1933 р. – 406 ос. [3].

В першу чергу, слід з'ясувати відносну частку по кожній національній групі серед загалу затриманих по кожному році окремо. Так, найбільш чисельною серед репресованих в сільському господарстві області за 1929 рік була група українців, відносна частка яких складала 80,8% (101 ос.) від загальної кількості. Другий за чисельністю показник у національній групі росіян – 7,2% (9 осіб). Греків і німців було арештовано приблизно рівну кількість – 5 (4%) і 6 (4,8%) осіб відповідно. Представників інших національностей в тому році ще не було заарештовано органами держбезпеки. Про етнічну приналежність 4 представників сільського господарства області достовірно нічого не відомо [4].

В наступному 1930 році відбувається найбільший стрибок у зростанні чисельності репресованих. Порівняно з попереднім роком органи держбезпеки заарештували осіб в 7,3 разів більше. Певні зміни простежуються і в розподілі між національними групами:

Таблиця 1
Співвідношення за національними групами репресованих аграрників Донеччини в 1930 р.[5]

Національна група	Кількість осіб (чол.)	У відсотках від загалу (%)
Греки	98	10,7

Німці	40	4,4
Росіяни	44	4,8
Українці	715	78,1
Немає даних про національність	15	1,6
Інші національності	3	0,3
Загальна кількість	915	100

Так, відносна частка українців серед заарештованих за 1930 рік в порівнянні з 1929 р. зменшується приблизно на 2%, становлячи 78,1% від загалу. Проте, беручи до уваги загальний показник по кількості арештованих українців за весь період, то 715 осіб за 1930 рік становлять 40 % від загалу по національній групі [6].

Слід зазначити, що більше ніж в два рази збільшується відсоток арештованих представників національної групи греків, порівняно із попереднім роком. Суто чисельність по цій групі зросла майже в 20 раз (5 греків в 1929 р. і 98 – в 1930 р.). Відносна частка росіян зменшилася на 2,5%, в 1930 році їх було заарештовано 44 особи – 4,81% від загалу. Майже не змінився відносний показник в національній групі німців – 4,37% (40 ос). Серед заарештованих в 1930 році з'являються представники інших національностей. Це були три болгарина. Двоє – з села Софіївка Андріївського р-ну, один – з Макіївського р-ну. Про національність 15 осіб(1,6%) немає даних [7].

Помітними коливаннями відзначається національна складова і в 1931 році, в якому спостерігається нове зростання відсоткового показника по національній групі українців, що досяг максимального рівня за увесь досліджуваний період. Представників української нації було заарештовано 387 осіб, 83,9 % від загалу. Відповідно, в два рази зменшився показник греків, що склав 4,34% від загалу і був найменшим серед основних національних груп. На 2% зросла відносна частка німців серед заарештованих у 1931 році аграрників області. Вона складала 6,07 %(28 осіб). Лише приблизно кожен дев'ятнадцятий був росіянином. Представників «інших» національностей заарештовано не було. Про двох осіб немає відповідних даних [8].

В перший рік Голодомору, порівняно з попереднім роком, також відбулися не значні зміни в національному складі. Більшість серед заарештованих представників сільського господарства області були українцями за національністю – 286 осіб(81%). Такий показник майже на 3 % менший порівняно з 1931 роком, хоча на ті ж кілька відсотків більший за аналогічний в 1929 і 1930 рр. Наполовину зменшилася частка німців. Якщо в 1931 році вони становили 6,07 % від загалу, то в 1932 – лише 3 %. Проте спостерігається збільшення показників в національних підгрупах росіян і греків. Серед заарештованих в 1932 році греки склали 7,63 % (27 ос), а росіяни – 7,34%(26 ос.). Четверо осіб (2%) мали іншу національність. Серед них болгарин, поляк, румун і угорець, які раніше прибули до Донецької області на проживання [9].

За 1933 рік по національним групам репресованих були отримані такі результати: 1) можна констатувати найменший відсотковий показник національної групи українців серед усіх заарештованих (він склав 73,1% від загалу (297 осіб)) і був майже на 10% меншим за, відповідно, максимальний в 1931 році); 2) за рахунок такого зменшення частки українців, звісно, зросли показники по іншим національним групам; 3) в 1933 році було репресовано найбільшу за увесь період кількість представників німецької нації – 48 осіб, що склало 11,8% від загалу; 4) кожен тринадцятий був греком (всього 32 ос. – 7,9%); 5) кожен вісімнадцятий – росіянином (22 ос. – 5,4%); 6) про

національність 3 осіб(0,7%) нічого не відомо; 7) серед 4 представників інших національностей – усі болгари [10].

Узагальнюючи з'ясовані вище показники, можна отримати наступні результати про національний склад репресованих аграрників Донеччини за 5 років досліджуваного періоду:

Таблиця 2

Дані про національний склад репресованих представників сільського господарства
Донецької області в 1929-1933 рр. [11]

Національна група	Кількість осіб (чол.)	У відсотках від загалу (%)
Греки	182	8,04%
Німці	132	5,8%
Росіяни	125	5,5%
Українці	1786	78,9%
Інші національності	11	0,5%
Немає даних про національність	26	1,1%
Усього	2262	100%

Так, із 2262 репресованих аграрників Донецької області 78,9% були українцями(1786 ос.); 8,04% – греками(182 ос.); 5,8% – німцями(132 ос.); 5,5% – росіянами(125 ос.); 0,5% – представниками інших національностей. Про національну приналежність приблизно 1% репресованих у джерелах немає відповідних даних.

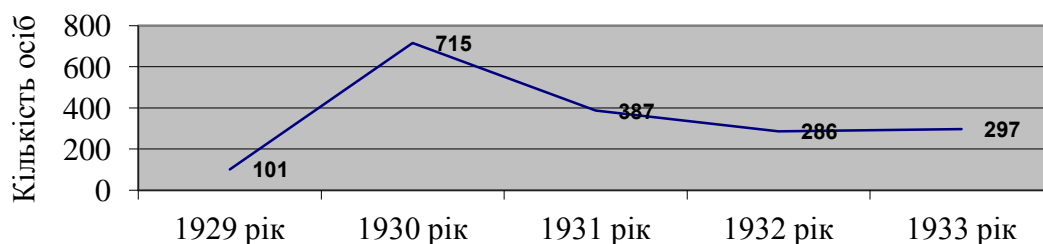
Таким чином, відносно динаміки національного складу репресованих в сільському господарстві Донецької області в 1929-1933 рр. можна зробити такі узагальнення і висновки:

1) В роки суцільної колективізації, розкуркулення та Голодомору (в межах 1929-1933 рр.) національна складова в репресіях відносно представників сільського господарства Донецької області мала певні коливання, що підтверджують вище приведені показники.

2) Очевидно, що основний удар вістря репресій був спрямований на національну групу українців, по якій зафіксовані доволі стабільні високі відсоткові показники відносно інших національностей по всьому періоду. Хоча і в ній можна виокремити максимальні (1931 рік) і мінімальні(1933 р.) періоди. Стосовно динаміки загальної чисельності репресованих українців, її можна відобразити графічно:

Графік 1

Динаміка арештів українців [12]

3) В цілому ж, історично складена багатонаціональність Донецької області(конкретніше в даному випадку – в «розрізі» сільського господарства Донеччини) підтвердилася і яскраво проявилася в результатах проведення репресивно-каральної діяльності. Окрім українців, було репресовано значну кількість представників трьох інших найбільш чисельних національних груп області – греків, росіян та німців. Їх показники протягом 5 років коливалися стабільно від 4-5% до 10-11 % від загалу. А в 1933 році, якщо додати показники по цим групам, то разом вони склали четверту частину від загалу заарештованих(що не спостерігалось в попередні роки).

4) За увесь період, близько 20% заарештованих були не українцями за національністю. А відносно періоду Голодомору, то в 1932-1933 рр. від цей показник підвищувався до 25% від загальної кількості заарештованих.

Та все ж, національні аспекти наприкінці 1920-х – на початку 1930-х рр. ще не мали яскраво вираженого принципового значення в репресивній діяльності. Органи держбезпеки лише фіксували різноманітні національні «прояви» антирадянської або контрреволюційної спрямованості у межах національних колоній [13]. Так, і в сільському господарстві Донецької області, що історично є багатонаціональним регіоном, репресії відносно представників найчисельніших національних груп не мали якогось політичного забарвлення чи спрямування, а проходили в «руслі поточної діяльності», і отримані результати, скоріше, просто відображали співвідношення національного складу області. Цілеспрямовані ж національні чистки можна спостерігати лише в пізніший час, але ця проблематика ще потребує окремих досліджень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Облікові картки реабілітованих зберігалися в бібліотеці при Донецькій облдержадміністрації.
2. Підраховано автором за картотекою Донецької обласної редколегії тому серії книг «Реабілітовані історією. Донецька область».
3. Підраховано: там само.
4. Підраховано: там само.
5. Складено: там само.
6. Підраховано: там само.
7. Підраховано: там само.
8. Підраховано: там само.
9. Підраховано: там само.
10. Підраховано: там само.
11. Складено: там само.
12. Складено: там само.
13. Нікольський В.М. Репресивна діяльність органів державної безпеки СРСР в Україні (кінець 1920-х – 1950-ті рр.) / В.М Нікольський. – Донецьк, 2003. – С.213.

УДК 343.6

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА ЗЛОЧИНИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ СТ.СТ. 139, 140 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

С. Л. Старовойтова; Л. О. Семикіна

Резюме. В даному дослідженні проаналізовані проблемні питання кримінально-правової характеристики злочинів, передбачених ст.ст. 139, 140 Кримінального кодексу України. Висунуті та обгрунтовані пропозиції щодо вдосконалення кримінального законодавства, яке передбачає відповідальність медичних працівників за недбалість при наданні медичної допомоги.

Ключові слова: медичний працівник, медична допомога, професійні обов'язки.

Ст. 3 Конституції України проголошує людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпеку найвищою соціальною цінністю. Ст. 49 Основного